

Riktlinjer vid arvodering till god man för ensamkommande barn, särskilt förordnad vårdnadshavare, förordnad förmyndare samt tillfällig vårdnadshavare

Dokumentnamn	Riktlinjer vid arvodering till god man för ensamkommande barn, särskilt förordnad vårdnadshavare samt förordnad förmyndare	Dokumenttyp	
Fastställd/upprättad av	Överförmyndarenämnden Härnösands Kramfors	Datum	Diarienummer
Dokumentansvarig/processägare	Överförmyndarenheten	2024-01-01	
Dokumentinformation	Metodstöd för bedömning av arvode	Version	Senast reviderad
Dokumentet gäller för	Tjänstemän på Överförmyndarenheten i Härnösand	1:3	Giltig t o m
Annan information	Överförmyndaren har rätt att vid behov göra revideringar under löptid		Tillsvidare

Innehåll

1	ALLMÄNT	3
1.1	UPPDRAGET SOM GOD MAN FÖR ENSAMKOMMANDE BARN	3
1.2	UPPDRAGET SOM SÄRSKILT FÖRORDNAD VÅRDNADSHAVARE	3
1.3	UPPDRAGET SOM FÖRORDNAD FÖRMYNDARE	4
1.4	UPPDRAGET SOM TILLFÄLLIG VÅRDNADSHAVARE	4
2	ARVODE	5
2.1	ARVODE TILL GOD MAN FÖR ENSAMKOMMANDE BARN	5
2.2	ARVODE TILL SÄRSKILT FÖRORDNAD VÅRDNADSHAVARE	5
2.3	ARVODE TILL FÖRORDNAD FÖRMYNDARE.....	5
2.4	ARVODE TILL TILLFÄLLIG VÅRDNADSHAVARE	6
2.5	LEGALA FÖRMYNDARE	6
2.6	KOSTNADERSÄTTNING.....	6
2.7	KILOMETERERSÄTTNING	6
2.8	AVDRAG OCH SÄNKT ARVODE	6

1 Allmänt

Den som har förordnats till god man för ensamkommande barn, särskilt förordnad vårdnadshavare eller förordnad förmyndare har rätt till ett skäligt arvode och ersättning för nödvändiga utgifter för uppdraget enligt 12 kap. 16 § föräldrabalken (FB).

Uppdraget är ett i lag reglerat frivilliguppdrag och inte fråga om en anställning. Arvodet kan därmed inte jämföras med lön.

Det är överförmyndarnämnden som beslutar om arvodets storlek och vem som ska betala arvodet. Överförmyndarnämndens beslut kan överklagas.

1.1 Uppdraget som god man för ensamkommande barn

Ett ensamkommande utländskt eller statslöst barn som kommer till Sverige har enligt gällande bestämmelser rätt att få en god man, 2 § lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn.

Gode mannen ska företräda barnet, juridiskt sett, i vårdnadshavare och förmyndares ställe. Det bör understrykas att gode mannen inte är en förälder och att den dagliga omvårdnaden och tillsynen ligger utanför gode mannens uppdrag. Det är viktigt att gode mannen har klart för sig att denne inte ska agera som en förälder utan enbart som den tillfällige juridiska ställföreträdare som hon eller han faktiskt är. Gode mannen ska här visa sin professionella sida genom att företräda barnet på ett korrekt, lagenligt och opartiskt sätt, dock med stor förståelse och respekt utan att låta det känslomässiga ta över.

Ansvar för att se till att allt kring barnet fungerar väl ligger dock på gode mannen. Man kan säga att gode mannen ska vara ”spindeln i nätet” och därmed se till barnets angelägenheter och att samordningen kring barnet fungerar. Regelbunden kontakt med barnet är därför nödvändig men också ett nära samarbete med exempelvis boendet, socialsekreterare, skolpersonal med flera.

När ett ensamkommande barn beviljas uppehållstillstånd kan särskilt förordnad vårdnadshavare (SFV) utses. Godmanskapet kvarstår tills att tingsrätten har tagit beslut i ärendet och domen har vunnit laga kraft.

1.2 Uppdraget som särskilt förordnad vårdnadshavare

Som **särskilt förordnad vårdnadshavare (SFV)** är du, i enlighet med föräldrabalkens bestämmelser (6 kap. 8–9 §§ FB), också **förordnad förmyndare** för den underårige.

Uppdraget som **förordnad vårdnadshavare** följs upp av socialnämnden. Det är också socialnämnden som ansvarar för att göra personliga besök i det hem barnet är placerat i.

Som **förordnad förmyndare** har du ansvar för den underåriges ekonomi. Tillsyn över förordnad förmyndare utövas av överförmyndarnämnden.

1.3 Uppdraget som förordnad förmyndare

I de flesta fall har ett barn förälder/föräldrar (legala förmyndare) som kan företräda denne dels som vårdnadshavare och dels som förmyndare. Finns ingen vårdnadshavare eller förmyndare ska tingsrätten utse en sådan företrädare, det vill säga en **förordnad förmyndare** (10 kap. FB).

En förordnad förmyndares uppdrag är att förvalta den omyndiges tillgångar och företräda dem i angelägenheter som rör tillgångarna (12 kap. 1 § FB). Det betyder att en förmyndare inte företräder barnet i personliga angelägenheter utan endast i ekonomiska angelägenheter och bevakar barnets rätt i frågor som hör ihop med dess tillgångar.

Om en legal förmyndare inte kan sköta förvaltningen av sitt barns tillgångar kan tingsrätten utse en **medförmyndare**.

En medförmyndare har inom sitt uppdrag samma skyldigheter och rättigheter som en förordnad förmyndare.

1.4 Uppdraget som tillfällig vårdnadshavare

Om det finns behov av att utse en särskilt förordnad vårdnadshavare för ett barn men det saknas en lämplig person att utse för det ändamålet, får tingsrätten, om det finns särskilda skäl, flytta över vårdnaden till en **tillfällig vårdnadshavare** (6 kap. 10 d § FB). Talan om att utse en tillfällig vårdnadshavare förs av socialnämnden.

En tillfällig vårdnadshavare har motsvarande befogenheter och skyldigheter som en SFV som till exempel:

- bekräfta och föra talan om fastställande av faderskap
- tillgodose barnets behov av umgänge med en förälder som barnet inte bor med och annan närstående
- lämna samtycke till adoption

I uppdraget som tillfällig vårdnadshavare ingår inte att tillgodose den faktiska vården om barnet.

2 Arvode

2.1 Arvode till god man för ensamkommande barn

Nivån på arvodet till gode män för ensamkommande barn är 35 % baserat på gällande prisbasbelopp.

Utbetalning sker en gång per år efter granskad redovisning.

Extra arvode

Gode mannen kan hos överförmyndarnämnden ansöka om:

- Extra arvode för särskilda insatser som exempelvis besök hos advokat, polisförhör, domstolsförhandlingar.
Ersättningen är 200 kronor per timme.
- Ersättning för tidsspillan, till exempel restid och övernattnings vid möte på annan ort.
Ersättningen är 100 kronor per timme.
- Ersättning för lönebortfall om ställföreträdaren behövt vara ledig från ordinarie anställning och att detta har orsakat löneavdrag enligt lönebesked.

2.2 Arvode till särskilt förordnad vårdnadshavare

Arvode för den del som avser just *förmynderskapet* kommer att utbetalas av överförmyndarnämnden. Nivån på arvodet är 6 % baserat på gällande prisbasbelopp.

Utbetalning sker en gång per år efter granskad redovisning.

Extra arvode

Den särskilt förordnade vårdnadshavaren kan hos överförmyndarnämnden ansöka om:

- Extra arvode om uppdraget har krävt särskilda insatser kopplade till uppdraget som avser just *förmynderskapet*, som exempelvis bevaka rätt vid bouppteckning och arvskifte för den underåriges räkning.
Ersättningen är 200 kronor per timme.

2.3 Arvode till förordnad förmyndare

Nivån på arvodet är 6 % baserat på gällande prisbasbelopp.

Utbetalning sker en gång per år efter granskad redovisning.

Extra arvode

Den förordnade förmyndaren kan hos överförmyndarnämnden ansöka om:

- Extra arvode om uppdraget har krävt särskilda insatser kopplade till uppdraget som exempelvis bevaka rätt vid bouppteckning och arvskifte för den underåriges räkning.
Ersättningen är 200 kronor per timme.

2.4 Arvode till tillfällig vårdnadshavare

En tillfällig vårdnadshavare har rätt till ett skäligt arvode och ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande (6 kap. 10 f § FB).

Beslut om arvode och ersättning för utgifter fattas av överförmyndarnämnden.

Arvode och ersättning för utgifter ska betalas av kommunen.

Nivån på arvodet är 35 % baserat på gällande prisbasbelopp.

2.5 Legala Förmyndare

Föräldrar som är förmyndare för sitt barn har endast rätt till arvode för att förvalta barnets egendom om det finns särskilda skäl som till exempel om barnet har förmögenhet som tar tid att förvalta. Det arvodet betalar barnet efter beslut av överförmyndarnämnden enligt 12 kap. 17 § FB.

2.6 Kostnadsersättning

För telefon, porto och dylikt har ställföreträdaren rätt att få 2 % av prisbasbeloppet. Ställföreträdaren ska då ha kryssat i rutan kostnadsersättning enligt schablon på redogörelsen.

Vid begäran om kostnadsersättning över schablon ska underlag bifogas för de totala kostnaderna.

2.7 Kilometerersättning

Vid begäran om kilometerersättning för egen bil i samband med uppdragets fullgörande ska körjournal eller motsvarande bifogas.

Överförmyndarnämnden ersätter kilometerersättning för egen bil enligt skatteverkets riktlinjer.

En ställföreträdare har rätt till milersättning upp till ett maxbelopp motsvarande fem procent av prisbasbeloppet.

Om en ställföreträdare kan göra gällande att resor överskridande fem procent av prisbasbeloppet har krävts för uppdragets fullgörande kan ersättning överskridande maxtaget utges. Det ankommer i sådant fall på ställföreträdaren att inkomma med underlag som styrker att milersättningen har varit skäligen påkallade för fullgörande av uppdraget.

2.8 Avdrag och sänkt arvode

Ställföreträdarens arvode kan sänkas om ställföreträdare missköter eller försummar sitt uppdrag eller annars agerar på ett sätt som inte är huvudmannen till nytta eller kan anses vara för huvudmannens bästa. Arvode kan även sänkas om ställföreträdare har brister i sin redovisning, inte inkommer med underlag eller handlingar som Överförmyndaren efterfrågar eller inte efterföljer det krav som ställs på redovisning från Överförmyndarnämnden.

Exempel på påverkansfaktorer för lägre arvode:

- Uppdraget har inte fullgjorts tillfredsställande, till exempel att de grundläggande arbetsuppgifterna i uppdraget inte har fullgjorts.
- Brister i hur ställföreträdaren har bevakat barnets rätt eller dennes personliga angelägenheter.
- Att besöken i huvudmannens hem har varit för få i förhållande till uppdragets karaktär.
- Brister i redovisningen, ohörsamhet mot nämndens generella råd eller lagstiftning, till exempel att inte lämna redovisning eller redogörelse inom föreskriven tid.
- Arvodet kan sänkas ned till 0 kr vid större brister eller vid misskötsel eller försummelse av uppdraget. Vid sänkning av arvode ska originalarvode samt sänkningen tydligt framgå i arvodesbeslutet. Det ska även klart framgå varför arvodet har sänkts.